

ПРОФІЛАКТИКА ТРАВМАТИЗМУ ПРИ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕННЯХ

Грецька Г. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Ситуація, яка склалася сьогодні на автошляхах України, є досить складною та характеризується значним травматизмом, що зумовлено цілою низкою проблем, які потребують вирішення. Особливо турбує стан дотримання вимог безпеки водіями транспортних засобів (ТЗ), що здійснюють пасажирські перевезення, зокрема маршрутних автобусів. У вересні 2017 року була підписана Угода про організацію роботи з охорони праці на автомобільному транспорті та були внесені нововведення у «Правилах надання послуг пасажирського автомобільного транспорту».

Із січня 2019 року на всіх ТЗ у яких більше ніж 9 місць для сидіння (разом з місцем водія), мають бути встановлені тахографи (йде мова про мікроавтобуси (буси) й автобуси-лайнери). Ці прилади реєструватимуть швидкість, тривалість часу, який водій провів за кермом (за нормою не більше 9 годин), шлях, який проїхав ТЗ (не більше 500 км на добу). З січня 2021 р. забороняється експлуатація автобусів, не обладнаних ременями безпеки. Найчастіше дорожньо-транспортні пригоди (ДТП) стаються з вини водіїв та супроводжуються деформацією ТЗ, вибухами, пожежами. Раптові динамічні удари, вибухи, пожежі призводять до травмування (переломів, забоїв, струсу головного мозку, ушкодження внутрішніх органів, опіків та ін.) або навіть до загибелі водіїв та пасажирів. Дослідження чинників смертності травмованих у ДТП виявило, що перше місце серед них посідає бездіяльність або неправильні дії очевидців (70%), друге – травми, несумісні з життям, (20 %) та третє – затримка приїзду бригади екстреної (швидкої) допомоги. Відповідно до Наказу МОЗ України № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів» затверджено два варіанти наборів АМА: АМА-1 (аптечка першої допомоги для пасажирських легкових (з кількістю пасажирів до 9 осіб) і вантажних ТЗ) та АМА-2 (аптечка першої допомоги для пасажирських ТЗ (з кількістю пасажирів понад 9 осіб). ДСТУ 3961-2000 «Аптечка медична автомобільна. Загальні вимоги» передбачені також два види аптечок – АМА-1 (для укомплектування легкових і вантажних автомобілів, автобусів міського та приміських маршрутів з кількістю пасажирів до 9 осіб, включаючи водія) та АМА-2 (для автобусів міжміського сполучення, вантажних автомобілів, маршрутних таксі далекого прямування з кількістю пасажирів понад 9 осіб). Кожен вид – і АМА-1 і АМА-2 – має два набори – набір 1 (засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах) і набір 2 (засоби для накладання пов'язок у випадках травм та додаткові засоби). Також цим стандартом передбачено наявність двох комплектів – аварійного (для надання першої домедичної допомоги постраждалим в аварії) та експлуатаційного (як для надання першої домедичної допомоги постраждалим при аварії, так і для повсякденного використання).

Таким чином, для автобусів міжміського сполучення та маршрутних таксі далекого прямування з кількістю пасажирів до 40 осіб обов'язковою умовою виходу в рейс є наявність АМА-2. Для профілактики виробничого травматизму водіїв на підприємстві слід розробляти відповідні заходи, програми з безпеки дорожнього руху та для запобігання дорожньо-транспортним пригодам, забезпечити проведення медичних оглядів водіїв. Також водії зобов'язані періодично проходити навчання з надання домедичної допомоги особам, потерпілим унаслідок ДТП (Закон «Про дорожній рух», Закон «Про автомобільний транспорт», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою КМУ від 21.11.2012 №1115).